

Projev člena Klubu českých turistů Třinec, Ing. Zdeňka Macoška

Milí hosté, turisté, legionáři, Češi a Slováci, kamarádky a kamarádi.

Jsme na 10. Legionářském marši. Dovolte mi, abych se pokusil o rekapitulaci uplynulých 10 ročníků a spolu s Vámi zavzpomínal.

Někomu se může jevit desítka jako číslovka nevelká. Pro nás, kteří jsme u obelisku generála Šnejdárka, potažmo Památníku legionářů stáli od samého počátku, je tato desítka významným symbolem. Síla legionářského odkazu nás přivedla k založení Legionářského marše, který vnímáme jako národní pouť a to nejen Čechů a Slováků, ale všech příznivců České republiky.

Často se zamýšlíme nad změnami, kterých jsme svědky. Copak jsme před 10 lety zkoumali **okolnosti vedoucí k rozdělení Těšínska? Říkal nám něco pojem Sedmidenní válka? Slyšeli jsme o generálu Šnejdárkovi** nebo o stovkách dalších legionářů z Těšínska, kteří se podíleli na uhájení historického území České koruny v hranicích nově se zrodivšího Československa? Takové a podobné úvahy výstižně shrnul nenápadný pán, který nás potěšil výrokem: **"Legionářský marš se stal skutečným pojmem"**.

Díky Legionářskému marši se nám podařilo oslovit a povzbudit stovky našich spoluobčanů, kteří se dříve o příběh Těšínska téměř nezajímali nebo o našem regionu slyšávali jednostranné informace, či věděli své, ale báli se promluvit. Myslím, že jsme přispěli k rozbití tabuizovaných témat. Do škol na východě Česka se vrátil Masaryk i Šnejdárek, historici vydali řadu publikací osvětlujících novodobou českou státnost, plebiscitní roky, nebo česko-polský konflikt o budoucnost Těšínska. O naší domovině se začalo informovat bez emocí, vznikly zajímavé pořady v televizi, rozhlase i v jiných médiích. Hovořit otevřeně, vést civilizovanou polemiku je potřebné a pro nás i osvobozující a úlevné. Snad nejsme příliš troufalí, když tvrdíme, že se nám po letech nesvobody podařilo navázat na meziválečné časy, kdy naši dědové neohroženě bojovali za práva Čechů na Těšínsku, za právo na češtinu.

Jestli existuje bůh, asi byl na naší straně. Vrchol Polední, v nářečí nazývaný Poledná, se stal našim pietním, s trochou nadsázky i poutním místem. Schází se zde dobří lidé, lidé prostí i opravdoví vlastenci. Význam Památníku legionářů s mohylou české státnosti, společným kenotafem J. A. Komenského a Jiříka Třanovského, karlovou lípou a trvale vlající českou vlajkou je každoročně zhodnocován prstí dovezenou z významných legionářských bojišť a památných míst. Roste tak hodnota i výška mohyly. Na ni ukládají kameny i kamínky také děti, aby si po letech vybavily svou účast na svérázném národním pouti. Život byl této mýtině v nadmořské výšce 672 m vnuknut spontánně, zdola, z vnitřní potřeby obyčejných rodáků, místních patriotů, turistů a legionářů. Zůstali jsme, stejně jako na začátku chudí, nemáme za sebou mecenáše ani vlivné osobnosti ani bohaté spolky nebo organizace. Naším cílem není okázalost. Myslíme si, že nám skromnost sluší.

Jeden zásadní fakt musím dnes vyzvednout.

Na fungování a rozvíjení českého dění na Těšínském Slezsku, na existenci Památníku legionářů, na fungování Legionářského marše má zcela výjimečné zásluhy pan. Petr Majer, plk. v.v., předseda ČsOI jednoty F-M. Svou pracovitostí, vytrvalostí a poctivostí nás výrazně převyšuje. **Poděkujme Petrovi potleskem!!!**

Vše co jsem doposud zmínil neznámá, že nemáme nepřátelé. Žijou s námi mnozí, kteří považují rozdělení Těšínska v roce 1920, tedy před bezmála 102 lety, za událost nehodnou připomínání. Takoví lidé se nadále pokoušejí dehonestovat, urážet, zesměšňovat arm. generála Josefa Šnejdárka i celou legionářskou komunitu. **Marně!**

Ledy se hýbou. Například velkolepý památník obětem 7denní války, zničený za polské anexe Těšínska v roce 1938, bude v brzké době obnoven do původní podoby. V našem kraji přesto téměř nenajdete viditelné symboly, objekty nebo díla odkazující na naše hrdiny, významné osobnosti, kteří se zasloužili o české Těšínsko nebo v jeho jménu položili život. Nebýt Polední, asi bychom se neměli kde sejít.

Nemohu nezmínit odsouzeníhodné aktivity kazisvětů, kteří nám nepřejí. Čelní Polští aktivisté před 10 lety tvrdili, že naše nadšení brzy pomine, vyšumí. **Mýlili se a proto škodí.** Soustavně kradou naše reklamní banery, ničí plakáty, opakovaně jsme přišli o státní vlajku z tohoto stožáru. A jak jsme již dříve informovali, ušetřena nezůstala ani pamětní deska gen. Šnejdárka na zdejším obelisku. **A největší ohavnost?** Opakované znevažování pamětního kříže, který jsme vztyčili na místě smrti voj. Klementa Šťastného pod vrcholem Čantoryje, kde tragicky zahynul rukou polských bojůvkářů, jako první česká oběť v čase míru při vytyčování státní hranice v roce 1920. Až půjdete kolem, po státní hranici od rozhledny směrem ke Stožku, smekněte. Jeho vrahové nebyli nikdy potrestáni. Naše snaha o dopadení kohokoliv z aktérů opakovaných protistátních útoků nebyla úspěšná. Přesto se nehrouíme. Více nás mrzí, že se nám nedostává prostoru v místním tisku. Třeba gen. ředitel TŽ, pan Czudek, považuje jakoukoliv zmínku o Šnejdárkovi nebo o Legionářském marši za provokaci. I proto je atmosféra strachu u nás stále přítomná. Na Polední nechodí (až na výjimky) starostové ani jiní komunální politici. Postrádáme i ředitele a učitele základních či středních škol. Proč asi? Bojí se o voličské hlasy, svou kariéru anebo se stydí za stát ve kterém žijí? I ze zmíněných důvodů jsme přesvědčeni, že naše počínání je správné a potřebné. Vnímáme kolik lidí nám fandí.

Abych nekončil posmutněle. Nestěžujeme si, nebojíme se, protože vidíme perspektivu v mladé generaci, v našich dětech. Realita posledních let nás naplňuje optimismem. Nabýváme pocitu, že nenávisti a zášti ubývá. Česko-polské vztahy se na nejvyšší úrovni zlepšují. Sčítání lidu potvrzuje pokračování přirozené asimilace polské menšiny, navzdory faktu, že ČR bohatě podporuje, ba zvýhodňuje občany polské národnosti. Důležité je, že běžný život nad řekou Olší plyne pokojně, bez nevráživosti či národnostních šarvátek.

Bohužel v Evropě nemáme mír, svět se - zdá se - nadále polarizuje. Naštěstí ani válka na Ukrajině, ani covid nás však nerozdělily a neodradily od účasti na jubilejním legionářském marši. Užijme si toho co nás spojuje. Zde jsme, patrně ve většině Češi, ale nepotřebujeme se pro národnost prsit. Víme proč jsme na svou zemi hrdí, i proto jsme dnes vystoupali na Polední.

Přeji Vám pohodový přesun do Bystřických Pasek k restauraci Koliba, kde náš čeká veselice, kopec srandy a bohatá tombola. **Nashledanou na 11. Legionářském marši.**

Ing. Zdeněk Macošek – KČT Třinec